

Kar

Öğrencilik yıllarımızın en güzel tatillerinden biriydi kar tatilleri. Kar tatili demek, dışarıda gün boyu kartopu oynamak, kızak kaymak demektir. Oysa son yıllarda kışları neredeyse kar yağmasını dört gözle bekleyerek geçiriyoruz. Bu köşeyi lapa lapa yağan kar eşliğinde okumanızı ümit ederek kar hakkındaki ayrıntılara geçelim:

Düşük sıcaklıkta, taramalı elektron mikroskobu ile çekilmiş bir kar kristali fotoğrafı

! Kar aynı elmas ve tuz gibi bir mineraldir.

! Kar tanelerinin pek çoğu aslında çocukların katlanmış kâğıtlardan keserek yaptığı dantel benzeri süslemelere benzemez. Taneler genellikle mükemmel simetrik kristal demetlerinin birbirine yapışmış halidir.

! Bir kar kristalinin genişliği kalınlığının 50 katı kadar olabilir. Örneğin laboratuvarında oluşturulan 5 cm'den daha geniş bir kar kristalinin kalınlığı bir kâğıttan hayli incedir.

! Neredeyse bütün kar kristallerinin ortası küçük bir toz zerreciği gibidir. Kristal bu zerreciğin çevresinde oluşurken, şekli neme, sıcaklığa ve rüzgâra bağlı olarak değişir.

! Yeni yağmış kar %90-95 oranında hava içerir ki bu kar tanelerine iyi ısı yalıtkan olma özelliğini kazandırır.

! Kar korkusuna kionofobi deniyor.

! Ortalama büyüklükteki bir kar tanesi saatte 5 km hızla düşer.

! Gök gürültüsü ve yıldırım eşliğinde kar fırtınası nadiren görülür. Ancak kimi bilim insanları tüm şimşeklerin gözle göremediğimiz kardan oluştuğunu düşünüyor. Bulutların içindeki buz kristalleri birbirlerine çarparak elektrik üretir.

! Guinness Dünya Rekorları kitabına göre bugüne dek kayda geçirilmiş en büyük kar tanesi, 1887 yılında Montana'nın Fort Keogh bölgesine düşen yaklaşık 38 santimetrelik kar tanesi.

! Karın zaman zaman polenlere, rüzgârla uçuşan tozlara, küllere bağlı olarak kırmızı, sarı ya da siyah renkte yağdığı belirtilir. Sakın kırmızı kar yemeyin. Karpuz karı denilen ve yeni kesilmiş karpuz gibi kokan kırmızı kar, rengini buzda çoğalabilen yosundan alıyor. Çok leziz olduğu belirtilen kırmızı karı yemek sindirim sisteminizi bozabilir.

! Kayağa ve kar arabası düşkünlüğüne bağlı olarak, son 55 yılda ABD’de çığ altında kalarak hayatını kaybedenlerin sayısında önemli bir artış olduğu tespit edildi.

! Fısıldaşmaya gerek yok. Bağırarak, çığlık atmak ve yüksek ses çığ düşmesini tetiklemiyor.

! ABD’nin en beyaz bölgesi petrol sızıntısı nedeniyle kötü bir üne sahip olan Alaska’nın Valdez Bölgesi’dir. Bölgeye yılda ortalama yaklaşık 8 metre kar yağıyor. Kutuplarda bile bu kadar çok kar yağmıyor. Buralardaki pek çok kar fırtınası, çevrede uçuşan daha önce yağmış kardan oluşuyor.

! Antarktika’daki sert ve yassı kar, ses dalgalarını inanılmaz biçimde yansıtmaya özelliğine sahiptir. Bazı araştırmacılara göre, bu sayede bir buçuk kilometre ötedeki insanların sesleri duyulabiliyor.

! “Kar Tanesi” lakaplı Wilson Bentley 1885 yılında kar kristalinin fotoğrafını çeken ilk kişi. “Kar Tanesi” Bentley bir mikroskoba bağladığı körüklü kamerasıyla 5000’den fazla kristal fotoğrafı çekti. Bentley’nin ölüm nedeni zatürre.

! Çok fazla kar insanı çılgına çevirebilir. Kuzey Kutbu’nda yaşayan insanlarda görülen, piblokto isimli psikiyatrik bir hastalık var. Bu hastalığa yakalananlarda ekolali denilen ve kelimelerin anlamsızca sürekli tekrar edilmesinden tutun da karda çıplak koşmaya kadar çok değişik belirtiler gözlenebiliyor.

! Kartopu Dünya kuramına göre yaklaşık 650 milyon yıl önce gezegenimiz tamamen karla ve buzla kaplıydı. Kurama karşı olanlar ise bu koşullarda karmaşık bir yaşamın varlığının mümkün olamayacağını öne sürüyor.

